

S'Arenal de Mallorca

BOLLETI INFORMATIU N.º 1

FEBRER—MARÇ 1.981

Preu 50 Ptas.

Manifestació per la Dragonera

Editorial

Els mallorquins comencen a estar ben conscienciats en l'aspecte ecològic i urbanístic. La manifestació que fa poques setmanes vam protagonitzar en contra de l'urbanització de Sa Dragonera, ens demostra que sortim al carrer quan hi ha una motivació prou important. Els s'arenalers estan ben sensibilitzats en matèria ecològica i es mobilitzen per qüestions que encara que, pereixen llunyanes ens afecten. Si es destrueix la Dragonera serà continuar el procés de balearització, procés del que S'Arenal n'està ja tocant les conseqüències. Els turistes fugen dels llocs mal urbanitzats, de les platges destruïdes, se'n van als llocs verges on poden trobar bellesa i tranquil·litat. No és estrany que la participació s'arenalenc a aquesta manifestació fos nombrosa. Hi varem veure al regidor de la zona Forteza-Rei amb la seva família, membres de diverses associacions de veïnats amb les seves pancartes, militants de partits polítics, joves de S'Arenal, Tots junts per defensar una illa que està

enfora de S'Arenal i molts no hem vist mai, però que, sabem és una baula més de la cadena de llocs amenaçats de destrucció.

Un altre lloc, i aquest el tenim ben aprop, és la Badia de Ciutat. La degradació de la nostra badia serà un fet si el Govern de Madrid autoritza l'instal·lació de la plataforma per a descarregar petroli al Coll d'En Rebassa. Contre aquest projecte s'han unit associacions empresarials, de veïnats, clubs nàutics, partits polítics d'esquerres, associacions ecologistes..... tots, sense diferència d'ideologies i classes socials en contra d'un projecte que, com hem apuntat abans, degradaria l'aigua de la nostra badia i faria fugir els turistes, única font de riquesa avui a Mallorca, a altres indrets de la Mediterrània que conserven pura l'aigua de la mar i, intactes les bel·leses naturals de la seva terra.

ASSOCIACIO DE VEINATS

Bolleti informatiu del poble de
S'Arenal

EDITA:
L'Associació de Veïnats de
Son Sunyer

DIRECTOR:
Mateu Joan Florit

COL.LABORADORS
Miquel Ambrós
Antoni Galmés
Joan Mut

DISSENY
Guillem Socies

IMPRIMEIX
Imprempta Bahia

DEPOSIT LEGAL
Pm. 473-80

Publicitat i subscripcions
Camí Canteres, 132
S'ARENAL - Tel. 26 50 05

El procés per a la independència del nostre poble no està aturat, no fa molt que diferents entitats s'arenaleres signaren un document dirigit al president Albertí demanant la creació del nostre municipi exposant las rasons de distància, el fet d'estar xapat en dos el nostre poble, la gran quantitat de gent que habitam aquí i d'altres.

Els signants són els qui segueixen: Associació de Veïnats Son Sunyer, Agrupació del PSM a S'Arenal, el sindicat local d'Hosteleria d'UGT, el Grup Independent de S'Arenal, L'Associació de Pares d'Alumnes de la Porciúncula, L'Associació familiar d'Es Pil·lari.

És remarcable el fet que hagin firmat els components de la GIA amb el batlle de barri al front; el poble pot tenir esperances ja que aquest grup té un cert poder dins l'Ajuntament de Llucmajor.

Però això no és tot. A la darrera reunió del Consell de direcció política del PSM es va acordar fer una moció al Consell de Mallorca demanant que es faci un estudi de la nostre zona en vista a la creació del nostre municipi. El PSM té dos consellers als govern de les Illes i, malgrat estar dins l'oposició, pot fer mocions i fins i tot poden ésser acceptades si compten amb el recolzament dels S'Arenalers. És quasi segur que els altres partits no s'atreviran a votar en contra de la voluntat de S'Arenal.

LA PLATAFORMA PER A
DESCARREGAR PETROLI

Quasi tothom sap a hores d'ara las intencions del Govern de Madrid de contruïr una plataforma per a descarregar petroli al Coll d'En Rebassa. L'Oposició a aquest projecte, és total al nostre poble. S'han editat uns pòsters per protestar d'aquest fet amb l'eslogan:

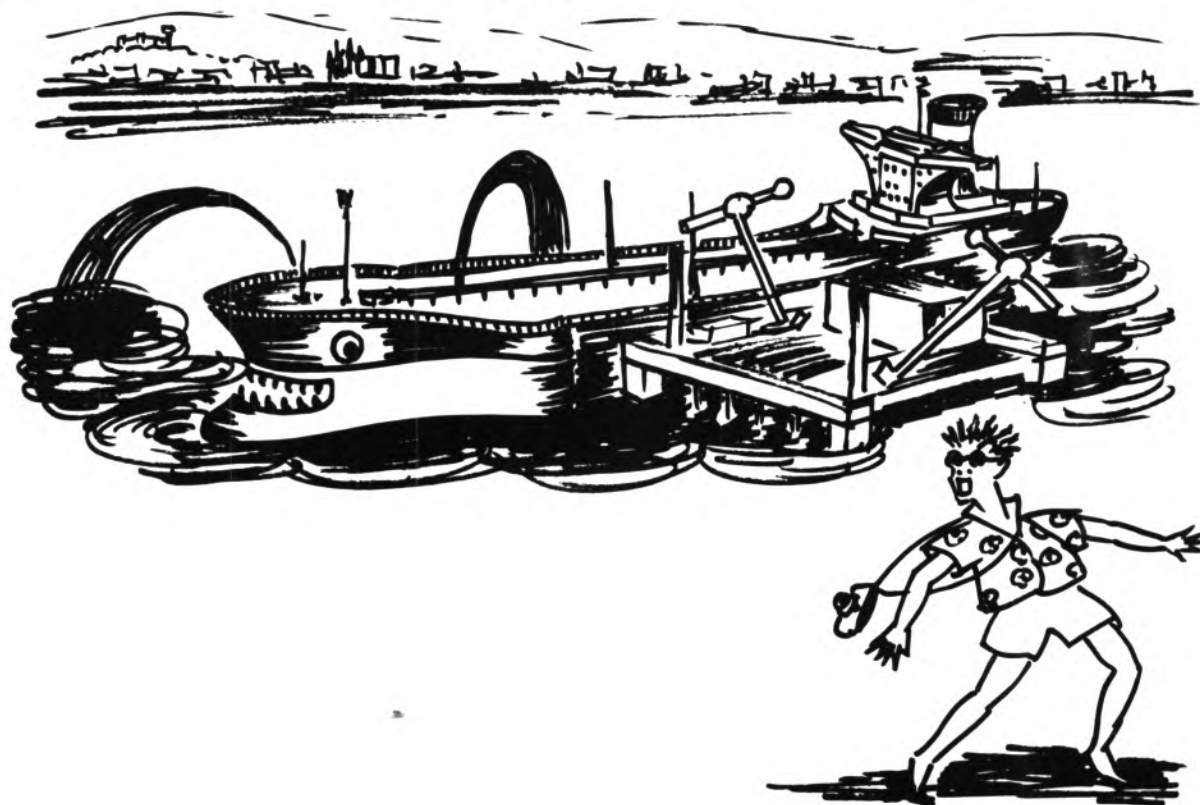
PETROLERS AL PORT
BADIA NETA
PLATAFORMA NO.

Aquesta campanya està recolzada per L'Agrupació d'Hotelers de la Platja de Palma, la Federació d'Associacions de veïnats de Ciutat, el GOB (Grup d'Ornitologia i defensa de la Natura), El Foment del Turisme, El Club Nàutic S'Arenal, Club Nàutic Ca'n Pastilla, Club Marítim Molinar, Clun Nàutic Cala Gamba, l'Associació de

Veinats Son Sunyer, La de Ca'n Pastilla, La del Coll d'En Rebas-sa, La del Molinar, La de les Me-ravelles, L'Associació de Pares de la Porciúncula, la del Coll d'En Rebassa i l'Agrupació del PSM de S'Arenal.

A la darrera reunió del Consell de direcció política del PSM, es va acordar fer una moció demanant al govern de les Illes que s'oposi a aquest projecte que sen dubte degradaria les aigües de la nostra badia i arruïnaria la nostra indústria turística, indústria que és l'única que tenim.

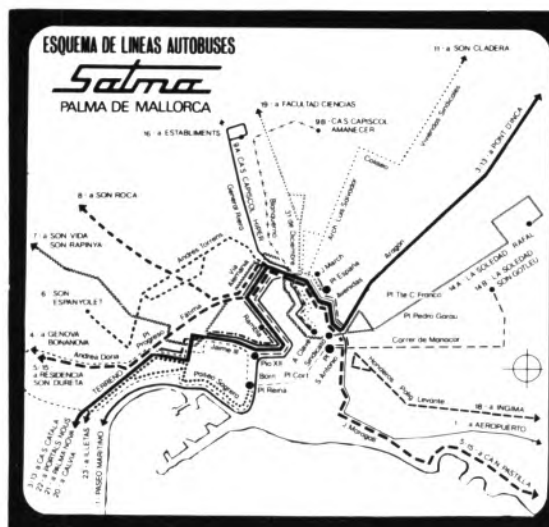
MATEU JOAN FLORIT

INTERNATIONAL MEETING PLACE

**Nº 1
EN ARENAL**

SALMA

**Arriba fins a S'Arenal cada 10 minuts.
Darrer autobus
desde Ciutat a les 24 hores
desde S'Arenal a les 0.40 hores.**

Utilizau el Bono - Bus

RENGUEM A PARLAR BE

És evident que els mallorquins, parlem la nostra llengua, com molts errors. Certament la no és nostra. En efecte, per banda no hem tingut ança de català a les escoles i l'altre patim la influència abasadora dels mitjans d'informació tenen més llengua que la casa. És natural doncs, que els "lleig" i "fusta", els únics havia sentit en la meua infantesca, a poc a poc ha desaparegut en benefici dels isme "feo" i "madera". No hauria passat si la llengua ràdio, de la televisió, cinema i fins la nostra.

Per ajudar els lectors a evitar els barbarismes tan freqüents en les nostres converses de cada dia, hem decidit de dedicar una pàgina de la nostra revista a qüestions de llenguatge. Heus ací unes quantes frases espigolades d'ací i d'allà:

Si m'ho haguessis dit *antes*, això no hauria passat.

Desde luego que no tenen vergonya els qui comporten aquest desverí.

Ses corrents d'aire te fan mal, i *sin embargo* t'hi poses

Vaig parlar amb ell *un bon rato* i *entonses* em va tancar sa porta.

Totes aquestes frases tenen errors greus (*no graves*) de llenguatge. Dit en altres paraules, contenen elements estranys a la nostra llengua. Si volem parlar bé, diguem-ho així:

Si m'ho haguessis dit *abans*, això no hauria passat.

Certament que no tenen vergonya els qui comporten aquest desverí.

Ses corrents d'aire te fan mal, i *tanmateix* t'hi poses.

Vaig parlar amb ell una *bona estona*, i *llavors* em tamcà sa porta.

He substituït el "*sin embargo*" pel tanmateix, per ser aquest mot ben popular a Mallorca. N'hi ha d'altres, com: "*amb tot*", "*no obstant això*". En un pla literari podem usar també: "*malgrat tot*" no-gensmenys.

Abans d'acabar ens agradaria fer notar això: si qualcú vol fer consultes en aquesta matèria, no ha de fer més que adreçar-se a la revista. Amb molt de gust le contestarem.

Miquel Ambrós i Albertí

IDIOMA DE MALLORCA

Des del Decret de Nova Planta és a dir, abans de 1714, català era l'únic idioma natural i per tant l'idioma oficial de Mallorca. En català se parlava, es feien les escriptures, se resava, se cantava, s'estimava... es feien totes a una de les activitats on la llengua és emprada.

Partint d'aquesta data, nefasta per a Mallorca, començaran a venir funcionaris forasters que començaran a escriure-ho tot en la seva llengua. A l'escola va bandejar l'idioma català i es començà a ensenyar castellà. L'únic que es feia en català eren uns volaris mallorquí-castellà perquè els escolars aprenessin aquest darrer idioma. De totes maneres això no té massa èxit aquell temps, ja que diu Na Bel Penya en el seu llibre MALLORCA DAVANT EL CASTELLÀ: L'escola era freqüentada, tanmateix, només l'élite en aquella època, car l'índex d'analfabetisme era del 78,3% a Mallorca l'any 1860, i del 77,3% l'any 1900, per passar al 62,5% el 1904. Això significava la introducció del castellà que per als subpopulars era més o manco una llengua estrangera. Ho testimonien aquestes gloses populars:

Les coses se fan a l'Horta,
estrigues també;
parlar foraster,
me som nat a Mallorca.

Ença, lo meu bé,
l'enyorança em som morta,
i de fora Mallorca?
e parreu foraster.

Aquesta codolada, que a més a més de constatar el desconeixement del castellà, ridiculitza l'actitud d'alto a parlar català:

Quan quan va arribar
mumare, jo vengo
I meu, jo no t'entengo
mudes de parlar.

De pica he sentit dir
sebre a ningú embarassa,
esser un carabassa,
es que avui pint aquí;
pagés mallorquí
a poc temps que arribà
servici, i per parlar
foraster pretenia
ningú entenien
Quan quan va arribar.

Juns amics trobava
ridicaven a beure
n que era de veure
esbarats que contava,

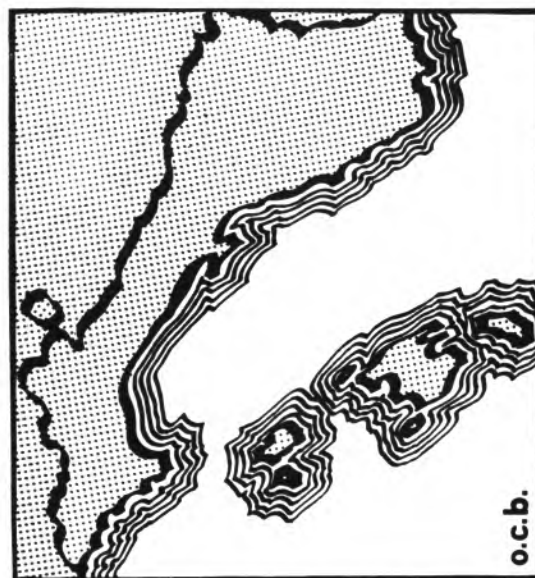
i com de contar acabava,
deia: que no m'entretengo
voy a les feines que tengo
de la obligació meua
i com va arribar a ca seva
va dir: mumare jo vengo...

Se mare quan el sentí
el va conèixer en sa veu,
i corrents com pensareu
li va sortir a camí,
-Com t'has campat?, vine aquí
-No veis lo grasso que vengo?
i es meu tot lo que tengo.
I sa mare embalaïada:
-Oh fill meu, jo no t'entengo

Va durar un grapat de temps
que parlava xamporrat
i me feia un mastegat
que no l'entenien gens
un ho va prendre a les dents
diguient-li: "tros d'aubardà
¿com vols parlar en castellà
si no en saps en mallorquí?
no t'entén ningú d'aquí
si no mudes de parlar.

Avui, desgraciadament, ha canviat totalment el context socio-lingüístic dins la societat mallorquina degut a l'escolarització total de la nostra societat, a la premsa, ràdio, televisió, quasi tot en castellà. De totes maneres, és esperançador el fet de tenir escoles catalanes al nostre poble, com la Porciúncula i de tenir a la ràdio i a la televisió emissions en la nostra llengua. De totes maneres, és essencial per a la nostra normalització lingüística tenir premsa, ràdio i televisió totalment en català a Mallorca. Per tant hem de lluitar per això, Com?. Comprant les publicacions escrites en la nostra llengua, comprant accions de Ràdio Mediterrània, firmant els impresos que demanen una cadena de televisió en la nostra llengua.

MATEU JOAN FLORIT

un poble,
una llengua
oficialitat del català

OLEGARIO

Argenteria i Rellotgeria
Compostures D'or, rellotges i gravacions
en 24 hores. Trofeus per Competicions

Carretera Militar, 230 - Tel. 26 08 93

AJUNTAMENT DE CIUTAT DE MALLORCA

Del Batle de Palma, i amb data de 28 de Gener, el President de l'Associació de Veïnats de Son Sunyer de S'Arenal, ha rebut la següent comunicació:

Benvolgut amic:

En relació al seu escrit de data 4 de Desembre, i concretament al Poliesportiu de S'Arenal em complau informar-li de lo següent:

Els serveis tècnics de Circulació em diuen que no pareix oportú col·locar un disc que prohibeix aparcar damunt la plaça tota vegada que ja està prohibit pel codi de circulació.

La neteja ja s'ha ordenat i supòs que així s'ha realitzat.

Quant a la petició que els bancs sien clavats a terra, serà atesa dins el mes de febrer.

Existeixen de moment dificultats per atendre a la jardineria però esper que prest es solucionarà.

Molt cordialment
Signat: Ramón Aguiló Munar

Per altra part, i procedent del Secretari de l'Ajuntament de Ciutat, el President de l'Associació de Veïnats ha rebut la següent notificació:

Per decret n.º 4647 de dat 15 de desembre de 1980 L'Il·lustríssim Senyor Batle adobtà la següent:
RESOLUCIÓ.- "Denegar la sol·licitud presentada per l'Associació de Veïnats Son Sunyer demanant que s'acordi eximir de tributs municipals per un any, els establiments comercials que usin rètols escrits en català, ja que l'article 719 de la llei de Règim Local vigent diu textualment que "la obligación de contribuir es siempre general en los límites de esta ley y en su consecuencia ni las Corporaciones ni el Gobierno podrá declarar otras exenciones que las expresamente previstas y autorizadas en ellas".

Vei ho comunic per al seu coneixement i afectes oportuns.

Ciutat de Mallorca, 18 desembre 1980

EL SECRETARI: signatura il·legible

Cal remarcar que les comunicacions de l'Ajuntament de Ciutat de Mallorca a l'Associació de Veïns són quasi sempre en català, la qual cosa es d'agrair

Que les millores de manteniment anunciades pel Poliesportiu de S'Arenal que ens anuncia el Senyor batle són esperançadores de totes maneres, volem fer constar la nostre queixa per la tardança en la posta en marcha de la brigada de reparacions dels camps d'esports del terme de Ciutat. Les porteries de bàsquet i altres instal·lacions a l'aire lliure s'espennen molt sovint i cal reparar-les. Es indispensable que es posi en marxa aquest servici ràpid de reparacions.

Referent al segon escrit que es refereix a l'exempció d'imposts per un any als comerciants que retoln en la nostra llengua els seus establiments, direm que no estam d'acord amb l'actual Llei de Règim Local i esperam que durant aquest any el Congrés y el Senat en faran una de nova. És inadmissible que els Ajuntaments Democràtics s'hagin de regir per més temps amb les mateixes lleis fetes per la dictadura franquista i, no només pel que es refereix a assumptes de posar o eximir d'impostos, sinó a moltes altres coses.

De totes maneres, volem dir que, si la nostra llengua fou foragitada de la nostra terra per un Decret inicú, el Decret de Nova Planta, seguit per la Dictadura d'En Primo de Rivera i, per la més recent dictadura d'En Franco -dictadura aquesta darrera que tractà i quasi aconseguí d'assassinar la nostra cultura- ara, els ajuntaments i El Consell tenen el deure moral de fer el màxim per tal que la nostra terra recuperi les seves senyals d'identitat i una de las senyals d'identitat que caracteritzen més un poble és la llengua.

Insistim doncs que els ajuntaments han de fer qualche cosa a fi que nosaltres ens adonem que habitam Mallorca a la nostra terra. Cal que els turistes, que ens visiten, s'adonin que no són a l'Espanya castellana sinó, que han arribat als Països Catalans.

ASSOCIACIO DE VEINATS

AJUNTAMENT DE LLUCMAJOR

No fa molt de temps, l'Associació de Veïnats va fer una instància a l'Ajuntament a fi que els venedors del mercat pagès no aparcassin els seus cotxes a la vorera de la plaça, vorera que està senyalitzada. Es demanava també que es vigilas la venta de productes no alimentaris els dies de mercat pagès.

De l'Ajuntament de Llucmajor, amb data de 30 de Desembre, hem rebut una comunicació que diu:

a l'Associació de Veïnats de Son Sunyer.- Vista la informació de la Comissió de Sanitat, Social, Turisme i Promoció Agrària, en sessió celebrada el dia 15 del present i que diu: "La Comissió vist l'escrit sobre el mercat considera que a de pasarl-lo a la C. M. P. Pels reunits es pren l'acord que es tenguin en compte lo solicitud i que es prenguin les mesures pertinents.

Lo que tenc a bé comunicar-li per el seu coneixement i efectes.

Deu vos Guard
Llucmajor, a 30 de desembre de 1980
El batle. Miquel Clar

A una altra instància per les mateixes dates, demanàvem a l'Ajuntament de Llucmajor la neteja periòdica del llit del torrent del Jueus i l'instal·lació de llums a fi que els nins i nines de S'Arenal poguessin practicar els diferents esports dins l'esmentat torrent.

Amb la mateixa data de 30 de desembre ens ha contestat el batle de Llucmajor comunicant-nos la decisió dels seu consistori de: Que sia granat cada setmana el llit del torrent dels Jueus.

Que dins el programa d'enllumenament de la part alta de S'Arenal s'hi inclourà una filera de llums al llarg del torrent dels Jueus.

Ho firma com a l'anterior comunicació,
El batle de Llucmajor.

FINQUES I LLOGUERS

ANTONI M.ª SASTRE BARCELO

C. MILAN, 15

TEL 26 06 49

ASCENSORS ASPE

Montatges i Reparacions
Tota classe D'ascensors

Carrer Marineta, 7
Tel. 26 62 32 - 54

BARTOMEU ADROVER

VENTA DE PRODUCTES
DE NETETJA

COLOCACIO DE
PAVIMENTS I RAJOLES

VITRIFICAR PAVIMENTS

MANTENIMENT A L'HOSTELERIA
POLIMENTS

REBAIX DE TERRAÇOS

Plaça Reina Maria Cristina, 8 - Tel 26 35 51

SUMINISTRAMENTS ARENAL

AIGUA · CALEFACCIO
GAS · ELECTRICITAT
ENERGIA SOLAR

Carrer Amilcar, 14 - Tel. 26 53 29

TEMES S'ARENALERS

CONTARELLES D'UNA PASTERA

per N'Antoni Galmés

Uns quaranta cinc anys, un pesdor Lluçmajorer duagué a n'és ollet una pastera noveta, que li va fer un fuster d'es poble, aprenent de mestre d'aixa. Li va sortir ben polida i nedava bastant be. Li donà les passades de pintura verda, i ardam perquè es caragoli no s'hi erràs. Tenia setze palms i podia ar tranquil·lament dues persones, es rretó amb la seva corda, dos pals de rem, un tubo de vidre, una ora, un parell de senalletes i es ix que s'agafàs. Tenia part a sa pastera un altra Lluçmajorer prou usquer de sa pescada.

Li tiraren a la mar entre els dos amb s'idea d'anar a pescar els umenges, qualche dissabte a spre i quinze dies durant l'estiu, sempre que la mar ho volgués, perquè de ses respectives dones ells ja en ciudaven.

Li una trentena d'anys, un dia feien en que sa pastera estava en terra, com casi sempre, em vaig mig seure damunt s'orla, que va fer i cruixit paregut a un gemec. Jo me era tot sol li vaig dir "que gegues?" ella amb veu fosca i esenyada me respongué: "És clar me gemec, d'avorrida, amb aquest mporal passat estig mig plena aigo, alga i brutor. Els amos no van acostat a fer-me neta, pareix me s'han oblidats de mi, amb ses ones estones que els he fet pasar!"

Li romandre tor astorat en sentir rrar una pastera, però en pensar

que era famella, la conclusió va ésser: que per poder xerrar no digui ningú que ferà una famella, siga sa que sigui o lo que siga. En los temps que començaven a córrer, també començaven a no admirar-nos de res. Li deman tot seguit que me conti coses, i sense més ni més continuà: "Els meus amos que fá trenta anys eran més joves que ara, cada diumenge venien si feia calma, armats amb un fitora de tres peus, una botelleta d'oli, un parell de terrossets de calç i un parell més de carburo dins un pot, me tiraven dins s'aigo i ja eren partits a cercar pops: Sempre en feien al manco una dotzena. Quan en trobaven qualcun dins sa caseta, hi acostaven un terrosset de calç, enganxant entre dues pues de sa fitora i si no sortia, un terrosset de carburo. Es pop sortia desesperat tirant mascara i, en aturarse li envergaven fitorada, llavors, pop i mascara dins sa pastera. En arribar a terra, quan era nova, se passaven més de mitja hora per llevar sa mascara i me deixaven neta. Ara, darrerament no s'hi miran tant."

En temps de sípies, dins es febrer i març, s'entregaven en una barqueta amb sos costats de mirai, un salabre gros i a la mar s'ha dit. Un rema qui rema ben poc a poc, l'altre salabre en má, mirant ben arreu sa barqueta i, en veure una sípia que s'hi anava a aferrar, salabrada, i a bord. Deien que sa barqueta enganyava ses sípies mascles: la prenien per una famella. Feien bones pescades,

però de mascara no n'heu vista tanta mai, més negra que es carbó i molt mes mala de llevar que sa de pop.

Ara, fa un parell d'anys en lloc de sa barqueta duen una sípia famella ben viva enganxada per sa coa, que qualche mariner ha vengut o donat. Així als mascles s'hi aferren de bon de veres i són més bons d'agafar amb so salabre.

En ple hivern i en nits de llun arribaven es dos bergants ben abrigats. A més des salabre duien una famella de calamar de fusta de devers un palm de llarga, que pareixia més un peix llarg i prim, pintat de blanc i amb guies torsades a s'acabament.

Estava armat a un volantí de cànnyom fi amb un parell de brasses de pel de cuca. Després rema qui rema lo més aviat que podien i fent el menys renou possible. Pescaven els calamars de correguda i, qualche pic arribaven al Cap Endarrocat. Quan n'agafaven mitja dotzena, ja era una bone pescada perquè els calamars solien passar de dues terces. Sa mascara que deixaven no era tan mala de llevar com sa de ses sípies.

Ja s'havia fet prou horabaixenc i tenia s'orla de sa pastera quasi clavada dins ses anques. M'aixec, li pec un parell de toquets per sa banda dient-li que prest hi tornaria, vaig fer cames cap a casa.

(continuarà)

NO TENIM CEMENTERI

Als pobles i llogarets més petits, a Mallorca i a fora de Mallorca, hi ha un cementeri per enterrar-hi els qui moren.

Llogarets petits com Randa, en tenen i, ben garrit que és. Els s'arenalers però, per no tenir res, no tenim ni cementeri. Ens fa falta y molta.

Els qui han nascut a s'Arenal, els agradaria descansar-hi quan arribi l'hora. Dels qui hi hem vengut d'altres contrades de Mallorca, la majoria hem arrelat al poble i no tenim cap gana de tornar al nostre lloc d'origen, lloc que ens va foragitar per manca de feina i per manca d'amor. El mateix podem dir dels s'arenalers originaris d'altres contrades peninsulars i europees que han triat S'Arenal per viure i per morir.

Existeix l'alternativa de comprar una tomba a Ciutat, a Sant Jordi o a Lluçmajor i es el que fa molta de gent. De totes maneres, es comença a sentir una clam popular demanant la construcció d'un cementeri al nostre poble. La gent té ganes de tenir aprop els seus morts, poder visitar-los, pregar per ells i dur-los flors sense haver de desplaçar-se molts de quilòmetres.

La nostra no será una vertedera comunitat, mentre no tinguem un lloc on poguem descansar tots plegats, una vegada acabada la nostra estada en aquest món. El cementeri és aquest lloc, lloc de pau i serenorr al qual tenim dret els s'arenalers. És aberrant que fins i tot després de morts ens hagi de separar la frontera del torrent, que uns hagin d'ésser enterrats al terme de Lluçmajor i els altres al de Ciutat.

Sense la creació del nostre municipi, si no llevam la frontera i unificam el nostre poble, no será possible que tinguem un cementeri per i tots els s'arenalers. És per tant indispensable la creació del municipi de S'Arenal de Mallorca abans d'emprende la construcció del nostre cementeri.

Un cementeri és una edificació que s'autofinancia. Amb les tombes a dues-centes cinquante mil pessetes, qualsevol ajuntament i fins i tot qualsevol particular, hi pot fer negoci. Amb les ganes que tenen els s'arenalers de tenir tomba, ara que ja tenen el pis pagat, un cementeri a S'Arenal estaria venut abans d'estar acabat. Cal debatre aquest assumpte. La necessitat d'un cementeri a s'Arenal és evident. Tots volem un lloc damunt d'aquesta terra, fins i tot després de morts.

MATEU JOAN FLORIT

BALEARITZACIO

Quant fa molt d'anys va venir la primera familia a viure enmig d'un Arenal i boscos de pins, mai es pensava, que aixó que ells tenien com a seu, arribàs a ésser centre turístic tant important, però tampoc aguessin l'gut que els espenyassin el seu marevallos paisatge.

Joves i Senyors, hem arribat en el limit d'especulació dels terrenys de s'Arenal.

Es ben hora de que es digui, prou d'edificis, prou de topistes i prou de desordre.

Enim l'aigua contaminada, els carrers bruts i espenys, la platja que ja té més de llosques que de arena, i peixos brillan per la seva ausencia. I això no passarà més a S'Arenal, si no que també heu podem veure a l'arreu en les Illes Balears.

Per aquir el resultat.

Així una nova paraula BALEARITZACIO que no significa altra cosa que destrucció i eliminació del nostre entorn natural, d'agut a l'especulació del terreny per el sector turístic.

Volem conservar la nostra font de doblers, hem de conservar lo poc que mos queda e intentá revitalizá la nostra natura.

f. lle

FONDA · MESON
"LOS AMIGOS"
SI VOLEU MENJAR BE
ANAU ON L'AMO
ÉS EL CUINER

Carrer Gran i General Consell, 27

LA PORCIUNCULA

És sabut de tothom que la Porciuncula, és la capdavantera dins la nostra zona en l'ensenyament de la nostra llengua.

El dia de la Mare de Deu de la candelera, segon dia de febrer, es va començar un curs de català dirigit als pares de l'associació.

Un bon estol de pares van a escola i aprenen a llegir i escriure la nostra llengua, -la mes bella de totes perquè és la nostra-, encara hi ha plaçes lliures a aquest curs. Vos hi podeu inscriure encara que no tengueu fills en aquest centre. El qui no sap llegir és perquè no vol.

AUTOBUSOS

Dia u de febrer arribaren a S'Arenal per primera vegada els autobusos de SALMA. Un gran triuñf de la classe treballadora del nostre poble aconseguit gràcies a la lluita diuta per l'Associació de veinats i les gestions de l'Ajuntament Socialista de la Ciutat de Mallorca.

De 36 pessetes hem passat a 21, Targetes gratuïtes per als jubilats, i servei des de les 5,30 del matí a les 24 hores -a l'estiu serà fins més tard- són algunes dels avantatges dels nous autobusos.

L'estació terminal és al carrer Asdrúbal enfront del bar "La Pérgola". Per comprar el bono-bus, cal anar a les oficines de "La Caixa" a la plaça de la Reina Maria Cristina o a la mateixa terminal.

EL BONO-BUS

Es pot comprovar qualsevol dia: el bono-bus no tan sol estalvia 5 pessetes cada viatge, té altres avantatges: només s'ha de compra cada deu viatges i és molt ràpid d'usar. L'introduïu dins la ranura de la maquineta i aquesta us dóna les gràcies tocant una campaneta alhora que us imprimeix la data i l'hora exacta, tot això sense que li ho hagueu de demanar.

L'era del robot ha començat i m'agrada. Mai està de mal humor no te filies ni fòbies, no diu "avanti" ni fa bromes de mal gust.

Es trist haver-ho de constatar, però, entre l'home i el robot, moltes vegades preferim el robot.

El Bono-bus es pot comprar a la terminal de S'Arenal que és el Bar La Pérgola al Carrer d'Asdrubal, al quiosc de la Plaça d'Espanya a Ciutat o a qualsevol oficina de la Caixa de Pensions. A S'Arenal, La Caixa, es troba a la Plaça de la Reina Maria Cristina.

L'AUTOPISTA DE L'AERPORT A CALA BLAVA.

Al Butletí Oficial de l'Estat del 5 de febrer hem pogut llegir que es posava a informació l'autovia que enllaçarà l'autopista que ara acaba a Ca N'Alegria, fins a la Carretera de Cala Blava.

Aquesta autovia, com es pot veure al pla atjunt, deixa Es Pil.lari darrera. Ses Cadenes davant, atravesa la carretera de Llucmajor per devoraa la Gasolineraa per enllaçar amb la carretera que va a Cala Blava.

Es sens dubte una gran obra que beneficiarà el nostre poble en quan llevarà pol.lució acústica i de fums alhora que el perill que representa el tràfic especialment a l'autovia de la vorera de la mar, autovia que segons les previsions quedarà pels taxis, calesses, bicicletes i peatons.

No hi cap dubte que això comportarà una calitat de vida necessaria per a conservar el turisme i com és natural per a nosaltres mateixos, les grans carreteres han de sortir del poble i, en el nostre cas, més que una autopista o autovia serà això, una via de cintura.

Com és natural aquesta autovia tindrà els seus inconvenients. La regilla que anirà de cap a cap n'és un, el fet de no poder atravesar l'autovia pareix que perjudica S'Arenal i el seu creixement. De totes maneres, des de Ca'n Pastilla fins a S'Arenal, podrem sortir per set carreteres, també es feràn 8 pontons de 4 metres cada un a fi que puguin passar d'una banda a l'altre els pagesos amb la seva maquinaria així com altres ponts elevats que en el futur es vegin necessaris.

Aquesta autovia es vista amb molts bons ulls per l'associació de vinats Son Sunyer de S'Arenal. De totes maneres som conscients que és una obra de molta envergadura, que afectarà molt el futur del nostre poble. Es essencial per tant que hi hagi debat, que altres associacions ni prenguin part i, si hi ha oposició, suposam que n'hi haurà, sia prest, fins el 13 de març el projecte estarà exposat a la Delegació de Ministeri d'Obres Públiques de Ciutat, on es poden fer les alegacions i modificacions que es cregui necessàries. Després d'aquesta fetxa no ens quedarà més que callar.

ASSOCIACIO DE VEINATS

EL PROBLEMA DE LES ESCOLES.

A la barriada de So'n Oliva tenen el problema de manca d'escoles. Han visitat reiteradament a la delegada d'educació que els acompanya amb bones paraules. Han fet concentracions tallant la carretera on hi ha hagut ferits i tot. Tot això ha duit el resultat que el ministre d'educació s'ha enterat del problema i l'ordre ja està donada: pel procediment d'urgència i amb un plaç de 10 mesos Son Oliva tindrà le seva escola.

A S'Arenal mancan escoles i tots ho sabem. Fa molt de temps que n'hi ha una de projectada de 8 unitats, però com que el poble no se mou, ja veurem quan la començaran i quan l'acabaran.

Com hem dit abans a S'Arenal hi fa molta falta una escola. Uns 500 escolars han d'anar a fora terme, a Llucmajor, al Coll o a Ciutat, si volen estudiar.

Les escoles, els instituts haurien d'estar aquí. Tot desplaçament costa temps i doblers. Un temps que els estudiants podrien emprar en coses millors que viatjar i uns doblers que molts de pare no tenen.

Es ben hora que el poble de S'Arenal es desperti. Es ben hora que els pares es mobilitzin per aconseguir escoles suficients, per aconseguir un institut, cosa a què tenen dret.

GUARDERIA INFANTIL

PETITÓ

EL TEUS INFANS
ESTARAN BEN CUIDATS
A LA PLAÇA
REINA MARIA CRISTINA

PERSONAL ESPECIALITAT

TEL. 26 68 15

ELECTRONICA **NOGALES**

INSTAL-LEN ANTENES COLLECTIVES
T.V. COLOR i Reparacions

c/. Botánico H. Bianor, 3 - A - Tel 26 14 67

SI US INTERESSA TRASPASSAR o COMPRAR
QUALQUE BAR o CAFETERIA o COMPRAR UN
SOLAR, o un TROS DE TERRA
TELEFONO, 26 72 13
TRACTE DIRECTE

AGENCI D'ASSEGURANCES
A S'Arenal
MARE NOSTRUM

Carrer d'en Bergues, 50

Tel. 26 53 74

QUI ELS JOVES

enal ja s'ha fet un poble, ja no n sols una zona turística plena i buida d'hivern, ara ja hi ha gran quantitat de gent que hi ot l'any.

tant aquesta gent necessita s serveis públics-que per altra la se mereix sobradament-com im tenir els habitants de Ciutat amajor.

tre S'Arenal no sigui indepen-, cosa que desitjam nosaltres, els icipis aband esmentats són els onsables que no faltin aquests is. Els problemes que nosaltres coneixem són els referents a la ntut.

oventut de S'Arenal està total- t abandonada. Lo únic que té passar l'estona són muntanyes iscoteques, "pubs" i coses per .. Després es queixen els majors són uns maleducats i uns per-. Digau, doncs quina educació m trobar en aquests llocs i en estes circumstàncies.

altres pensam que la "discote- pot esser un complement per la rsió, pero mai l'única diversió. shores creim que el que a conti- rió demanam són uns serveis ne- raris perquè la joventut de enal comenci a canviar.

1.ª Un local social on pugui de- senrotllar unes activitats determina- des, on ens puguem reunir, ja que si no te vols ficar dins un bar, t'has de quedar a ca-teva, o si no, al carrer. El carrer a l'estiu va be, pero a l'hivern fa fred i només es pot aguantar fent "locades". Pero també plou i la nostra plaça no te sòtil. I dresprés començam a fer coses rares al mig de la plaça, ens diun que estam so- nats.

2.ª Necessitam una biblioteca, ja que els qui han de consultar llibres, o han de fer qualche treball escolar han d'anar a Ciutat.

3.ª Les instal.lacions esportives són molt deficientes. Només hi ha una pista de bàsquet, que no es pot emprar tot el que voldriem. Com que no hi ha vestuaris, no es poden fer partits oficials. A més, no sabem qui o quines són les persones res- ponsables d'aquesta pista.

Visca S'Arenal independent!

GRUP SAN PLAÇA

Nota de l'AAVV: Lamentam que no tengueu sun sòtil per quan plou, nosaltres tampoc no en tenim. Si entrau dins la nostra associació podrem llogar un local i estar-hi tots plegats. L'Ajuntament de Ciutat ens ha promés instal·lar-hi una biblioteca d'uns tres mil volums per començar.

Els responsables de la pista de bàs-quet són els directius de l'Asso- ciació de Veïnats Son Sunyer.

LA PLAÇA DEL CONSULTORI

El pla per a la remodelació de la Plaça de davant el consultori està acabat. Seguint les indicacions de la directiva de l'AAVV s'ha fet un vial d'uns 4 metres fins a la porta d'entrada del consultori, que surt cap a la carretera Militar, una zona de descans, una fonteta, molts de bancs i jardineres... un projecte ben fet però, hi manquen llocs per aparcar. Hem demanat al tinent batle de vies i obres que es corregeixi aque- sta mancança i que tot seguit es du- gui al Ple de l'Ajuntament. El Sen- yor Saiz, cap de l'oposició munici- pal a Ciutat, troba que aquesta re- modelació és massa cara. En efec- te, mil duros el metre quadrat són molts de doblers, però avui tot és molt car. Nosaltres pensam que el projecte no és massa ambiciós i que s'ha de dur a terme una vegada corregit l'assumpte dels aparca- ments.

EL PLA PARCIAL BELLVEURE

A la part del pinar de S'Arenal, que comença al Torrent del Jueus i aca- ba passat Ses Cadenes, hi ha una zona que es va intentar urbanitzar l'any 31, ara fa 50 anys. Després va venir la guerra, la portguerra amb els anys de la fam i tot va quedar aturat. Avui hi ha 70 o 80 cases. S'han respectat els carrers i l'urba- nització no s'ha fet malament del

tot. Fa uns tres anys, l'associació de veïnats va aplegar la majoria del propietaris dels solars, els quals signaren un document demanant a l'Ajuntament de Ciutat que es fes el pla parcial. Era el temps que En Buchens era batle de Ciutat i En Mi- quel Vidal ho era de S'Arenal. Ven- gueren eleccions municipals i aixó ho retrasà quasi un any, perquè quan hi ha un canvi de governs tot és retrassa. Ara fa uns dos mesos que el Pla Parcial Bellveure està acabat. Es un pla molt ben fet, amb amples zones verdes, solars per a es- coles, 16.000 metres quadrats per fer-hi un poliesportiu, zones comer- cials; amb una paraula, tota la infraestructura necessària per a la urbanització i fins i tot per a S'Are- nal.

Fa com he dit uns dos mesos que es- tà acabat el pla, però no s'aprova perquè el regidor d'urbanisme, N'Ignaci Ribes, es troba de baixa per malaltia. De totes maneres hem parlat amb el Senyor Mansito, se- gon batle de Ciutat, el qual ens ha assegurat que posarà l'assumpte en marxa ràpidament. Nosaltres pen- sam que, quan algun regidor causa baixa pel motiu que sia, s'ha de sustituir tot d'una. Els assumptes de La Sala no s'han d'aturar quan manca un home.

MOVIMENT A LA PARROQUIA

iostra parroquia principal la de enal ha registrat durant l'any 145 bateigs i 34 defuncions. i tengut per tant una augment 11 s'arenalers. S'han tramitat pcedients matrimonials.

remarcar que no tothom és cal- al nostre poble, hi ha gent res religions, hi ha agnòstics com és natural no empen els eis de la parròquia. De totes eres, el nostre poble creix, torna gran de cada any.

GENER A S'ARENAL DE MALLORCA

assat mes de Gener, el poble de renal va organitzar un seguit de s. Dia 5 vengueren el Reis rient, Dia 6 al Teatre de La Por- cula hi va haver la representa- l'El Rei Herodes. Dia 11 al ma- teatre es va representar El Di- i Cucarell. Dia 16 hi va haver ogarons de Sant Antoni. Dia 17 atre de la Porciúncula la comè- titulada "Es metge Nou". Dia am tenir les Beneïdes de Sant oni i dia 23 a la Sala de gressos de l'Hotel Bahia de Pal- hi va haver una competició de ta Japonesa.

Durant el febrer no hi ha hagut cap festa, però dia 28 hi haurà carnaval com de costum. Estam segurs que enguany serà gros.

COSES QUE PASSEN

A principis d'any, els lladres entra- ren per un finestró a la Joieria Ole- gario de la Carretera Militar. S'en- dugueren material per valor d'uns dos milions de pessetes. Convendria deixar llums encesos dins les boti- gues i reforçar totes les portes i fi- nestres ja que els robatoris son fre- qüents a S'Arenal. Al carrer Mira- mar han entrat fa poc a dos souve- nir espenyat amb una pedrada els vidres de la porta. Tot això és de- sagradable i no hauria de passar més.

A mitjan mes de gener un incendi va destruir la recepció de l'Hotel Bahia de Palma. Els danys són evaluats en 12 milions de pessetes. Afortunade- ment no hi havia clients a l'Hotel i no hi va haver desgràcies personals, tampoc va sofrir cap desperfecte el bingo, així que els s'arenalers poden continuar jugant les llargues nits d'aquest hivern.

ESPORTS

La presidenta de la UD S'Arenal va dimitir a finals de gener. Es va ele- gir una junta gestora presidida p'En Guillem Sastre Capellà que durà endavant el club. És molt important que segueixi endavant aquest club ja que els nostre jugadors fan un bon paper a la lliga.

Pareix que la presidenta va dimitir perquè el club no funcionava bé de doblers. Els clubs amb les característiques del nostre no haurien de tenir problemes econò- mics. Si tots feim feina pel club de manera gratuïta, entrenadors, juga- dors, directius, el club anirà enda- vant. Els jugadors, els entrenadors i els directius han d'esser del nostre poble; això fa que hi hagi menys gastos de desplaçament. Si amb els

nostres jugadors no podem anar a primera, anirem a segona però se- ran nostros.

Dins el Torrent dels Jueus hi ha unes porteries de l'Associació de Veïnats. Els diumenges mati equips infantils hi solen jugar. Pareix que això molesta a certs veïnats del torrent i aquest hi tiren botelles. Amb el camp ple de vidres és pe- rillós el joc. Els nostres infants ne- cessiten llocs on jugar i el torrent per estar el bell mig del poble, per esser espaiós és un lloc ideal. És molt trist que els nins facin tanta nosa. Com éssers dèbils que són cal protegir-los, encaminar els seus jocs.

Per altre banda, és important que de petits aprenguin a jugar. Ells són l'esperança esportiva del nostre poble.

CAFETERIA SANT DIEGO

COQUES DOLCES CADA DIA
I AL VESPRE MUSICA DE PIANO

LES MEDITACIONS DEL SR. GIL MENDOZA

El Sr. Gil Mendoza és l'especialista que té l'UCD balear per redactar el futur estatut d'autonomia de les Illes. Aquest Senyor va escriure en el Diario de Mallorca unes "Meditaciones sobre las autonomías", de les quals hi ha moltes coses a comentar i a objectar començant pel fet que escrigui en castellà el redactor principal, juntament amb en Gori Mir, del nostre Estatut. No tenc espai ni temps suficient per a fer els comentaris i objeccions escaients. Simplement faré unes observacions a l'article publicat el 16 de gener d'enguany amb el títol "Los argumentos".

El Sr. Gil Mendoza analitza i critica "los argumentos utilizados por los movimientos autonomistas" (llegiu nacionalistes), que són aquests: la història, la cultura, la llengua, la pròpia identitat i la descentralització.

Quant a l'argument de la història, l'articulista afirma que els autonomistes volen una autonomia que sigui "un desagravio a una pretendida (sic) injustícia històrica" i una recuperació autonòmica que sigui un retorn "a un ayer remodelado que se trata de entroncar con el hoy". No és això lo que

volien els nacionalistes. Van per uns altres camins: si fa més de 200 anys les Illes varen ser ocupades militarment i llur personalitat fou anul·lada pel Decret de Nova Planta, comença a ésser hora que els seus habitants puguem expressar amb tota llibertat si volem pertànyer a l'Estat espanyol o no i que, tant si deim sí com si deim no, no saltres mateixos hem de ser amos del nostre destí i contruir el nostre futur sense anar a remolc de l'Administració central de Madrid. Estam ben lluny d'enyorar un passar gloriós i irreversible i afirmam que la injustícia no és pretesa, sinó real, tant dolorosament real que quasi ha esvaït la consciència nacional del nostre poble.

Pel que fa a l'argument de la cultura, el Sr. Gil Mendoza opina que "la cultura debe reflejar en cada momento histórico a la comunidad sin que dicho reflejo escleroticice a los posteriores. La cultura ha de tener un elemento básico de creatividad, de dinamismo..." Li don tota la raó. Però, en el nostre cas, la cultura serà creativa i dinàmica i reflectirà la història de cada moment sense esterilitzar-la només quan sigui una cultura autòctona, i no un apèndix de la cultura comuna, que ha resultat

d'un Estat unitari creat a finals del segle XV, segons la frase de l'articulista. Heus ací un fets dignes de tenir en compte: ¿Hi ha cap nom mallorquí, menorquí o eivissenc que soni en la cultura comuna de l'Estat unitari? Són molts, en canvi els qui sonen dins la cultura autòctona catalana i que a través d'ella han arribat a les grans cultures del món desde Ramon Llull fins a Llorenç Villalonga. Les Illes han estat creatives i dinàmiques dins l'àmbit de la cultura autòctona, i mai dins l'àmbit de la cultura castellana. Comparau, si no, en Lorenzo Santamaría amb Na Maria del Mar Bonet. Un ha tingut a darre la indústria discogràfica amb tot el muntatge comercial adient (televisió, ràdio, revistes sentimentals, clubs de fans), mentre que l'altre no ha comptat amb res d'això. Qui és qui aplega més públic i fa cultura popular? Lorenzo, que parteix de la cultura comuna o standard o Na Maria, que se situa dins la nostra cultura mallorquina? Es clar que és aquesta la qui té més poder de convocatòria aquí, a Barcelona i a Madrid.

Quant a l'argument de la llengua, no estic d'acord amb lo que diu el Sr. Gil Mendoza: afirma que és una reacció equivocada identificar llengua amb nacionalitat i fer-ne una de les claus de lluita i reivindicació de la pròpia personalitat. Certament, la llengua no esgota -ni molt menys- tota la nostra per-

sonalitat, però és la màxim expressió del nostre geni, és que ens diferencia realment dels altres pobles ibèrics i europeus. I això ho demostra un fet que podem experimentar cada dia: és la defensa de la nostra llengua lo que provoca les reaccions més violentes dels imperialistes de torn tan a nivell d'administració pública com a nivell de carrer. I és que uns altres són conscients d'això mentre hi hagi gent que parli nostra llengua, les Illes seran més que una província o una regió de l'Estat espanyol. Serà una nacionalitat, com diu la Constitució, o una nació, com deim nosaltres.

Per acabar, una pregunta: ¿De què ens servirà l'Estatut redactat sota l'arbitratge de l'UCD? De res o de molt poc. Pensàvem que la presència del PSOE, que se les dona d'autonomista, dins la Comissió de onze millonaria essencialment l'Estatut. Però no ho pareix. El PSOE s'ha deixat domesticar per UCD si hem de jutjar per l'actuació seva dins la Comissió dels onze. Hem de reconèixer que la posició del Partit Comunista i del PSM va ser molt més conseqüent amb una política netament nacionalista. Tant com bo que el poble s'adonés d'aquests fets a l'hora de votar

Miquel Ambrós i Alber

turisme

Els dies 21, 22 i 23 de Gener tengueren lloc aquí a sa Platja de Palma, ses II JORNADES DE QUALITAT TURISTICA DE MALLORCA, manifestació vital, inquietud que uns pocs senten de cap a un futur que pertany a tots nosaltres i dic uns pocs perquè, malgrat s'èxit de participació de professionals de tota i fora Mallorca, es va donar s'inhibició de prou dels hotelers de sa nostra zona, així com sa crònica indiferència de la resta de sa Comunitat de S'Arenal.

Volem evidenciar aquest fet com un més dels que conformen sa simptomatologia de sa malaltia que, si no hi posam remei i prest, acabarà amb s'única i sense alternativa font de recursos econòmics que, directament, o indirectament, nos manté a tots els qui hi feim feina, o tenen indústries, negocis i botigues, i fins i tot aquells qui simplement viven a S'Arenal.

Es ben hora que canviem aquesta poc intel·ligent actitud de mirar es fenomen TURISME semblant a una fidel i ubèrrime dida que per ella tota sola serà capaç d'al·letar-nos sempitèrrament sens, exclamar-se ni demanar res mai, que hem de tractar així: arrambar-nos a sa millor mamella i sucra-la més i per més temps que qualsevol altre. I això no heuria d'ésser així. Nos exposam al fet que sa dida enmalaltesca, que s'aixugui o, i això és més segur simplement es cansi de nosaltres i cerqui paratges més acollidors amb gent no tant egoista ni desconsiderada

Abams S'Arenal no era més que un llogaret a vorera de mar on romanién homes dels pobles propers i llunyans qui companatjaven, molts d'ells, el contraban amb el seu quefer de trencador, tallador, tragner, missatge, garriguer, pastor o pescador. Tots aquest poc a poc s'hi anaren arrelant. D'altre costat llucmajorers hi feren cases per baixar-hi dues o tres setmanes a s'estiu i després de Sant Jaume, llogaren en els primers estiuets-jans de Ciutat. D'altres ciutadans hi feren també sa seva pròpia casa per pasar-hi s'estiu. Així S'Arenal es va engrandir a banda i banda d'es Torrent dels Jueus i de sa platja cap amunt, s'obriren ses primeras fondes que amb es "boom" turístic es convertiren en hotels.

S'en feren molts més, i ja no va bastar que aquells primers s'arenalers en s'estiu canviassin sa destrat, xape-ta, càvec, etc., per un barret de cuiner i jaqueta de cambrer o conserge, sinó que va haver de venir gent de fora, i S'Arenal va créixer més i de mala manera, entre s'especulació, el greu problema del fet de estar xapat en dos termes municipals i oblidat per els dos Ajuntaments, es desinterés dels qui, tenint-hi el seu guany, no hi viuen. Afigim-hi encara sa mateixa heterogeneïtat dels qui formen sa Comunitat de S'Arenal que no nos ha permès encara adquirir sa consciència col·lectiva que hem de menester per conseguir tots junts, per al nostre poble i entorn, una qualitat de vida prou alta per a satisfer-nos a nosaltres i fer que tornin els qui aquí han vingut a passar ses seves vacances.

Juan Mut Llabrés
S'Arenal, 8 de Febrer de 1.981

El pinar on es troba assegut el Col·legi de La Porciúncula, és tan sols una petitona part del que era, fa vuitanta anys, l'immens **Pinar de So'n Sunyer**, que era tan extens que arribava des de S'Arenal fins al Torrent de Ca'n Pastilla, amb una profunditat d'uns dos quilòmetres. La seva vegetació era, aleshores, tan espessa que es tornava gairebé impenetrable, essent un lloc preferit dels Contrabandistes que, trabucant llurs barcades de mercaderies prohibides sobre l'arena, protegits per l'atapida fosca de la nit, aquí hi tenien el seu refugi segur.

El nostre vell pinar podria contar-nos milenars d'històries, llargues i apassionats, de Carabiners perseguint aquest Contrabandistes, que darrere cada mata hi tenien un amagatall. Quantes de nits tenebroses trencares per les bales que siulaven, mentre els Contrabandistes, arrufats, amb la saca de tabac a l'esquena, esperaven que passàs la tempesta de foc i de plom...! De menuts encara fórem a temps de ficar-nos dins aquest secrets, excavats dins l'arena, la major part d'ella buits, si bé a voltes algun d'ells estibats de cafè, tabac, peces de maquinaria i a voltes.... d'armes. Els cabells se'ns posaven de punta...!

Totes aquestes terres formaven part de la dilatada possessió de So'n Sunyer, de prop de dues mil quarterades, que perteneixia, des de la Conquesta, al Marqués de Camp Franc, D. Antonio Roten i Gual, amb les cases senyoriales a poques passes del Pil·lari. Fa uns vuitanta anys que comença la parcel·lació d'aquest latifundi, en vistas a la seva venda a particulars. Així s'establiren aquestes rodalies, que, una volta treta la garriga, es convertiren en horts i en terres de conradís.

El nostre pinar i la platja estaven totalment deshabitats. Ni un mal camí ni una carretera, ni cases ni hotels, ni electricitat ni aigua canalitzada. Res. Això era un desert humà. Hi havia així mateix un trenet d'un sol vagó, que feia i desfeia el camí entre Ca'n Pastilla i S'Arenal tres voltes al dia. S'Arenal no passava de ser quatre ambostes de cases, enfilades gairebé totes elles en el carrer de Sant Cristòfol, on hi vivien els pescadors i els trencadors de marès. Ca'n Pastilla era molt més petita. Ses Cadenes tenia una teringa de cases, molt breu, a cada banda de la Carretera Militar. El Pil·lari ja era una mica més grandet, si bé es reduïa casi al carrer de Ca Ses Monges.

Les primeres urbanitzacions, a la banda de la mar, no arribarien fins a l'any 1.933, en què es bastí l'església de San Ferran, l'hotel les Maravilles, que, que va fracassar estriptosament, i uns pocs xalets més d'estiuetjans. Un nou camí-carretera de sis metres d'amplada, uniria Ca'n Pastilla amb S'Arenal, inaugurant-se poc temps després el servivi diari d'una camiona que traginava la gent d'un lloc a l'altre.

En el nostre pinar sols hi havia una edificació prou rudimentària. Era **Sa Caseta d'es Caçadors**, que es trobava exactament davant la Porteria de la Comunitat. Allà per espai de molts d'anys, els senyors i els seus invitats, hi acabaven les seves caçades amb un arròs brut, una torrada de llebres o amb un deliciós conill amb ceba, servit damunt l'ampla taula de granet artificial. Es col·lia la vetlada amb un truc o un altre joc prohibit, enfore de l'ull vigilant de les autoritats civils. Aquí més d'un jugador hi va perdre la seva fortuna...!

Una cisterneta a un racó, una cuina petitona com el call de la mà, i un rebost amb el seu soterrani. Unes diminutes habitacions on hi pernoctaven, si es feia tard o la inclemència del temps ho aconsellàs...! Defora un parral, que mai va ser generós, un corralet amb un forn i poques coses més. Així mateix hi hem d'afegir un petit hortet, amb un assoll i una aljub -que encara existeix- davant l'escalinata de l'església, ran de la plaça dels pins.

Atravessava el nostre pinar l'antic **Camí de Muntanya**, que venia de Sa Torre de Llucmajor i que arribava fins a Massanella. Servia per passar el bestiar de llana des d'una possessió a l'altre, puix que les dues eren dels

van a la piscina, travessava el camp de futbol i emparmava amb el del Pil·lari, que encara duu aquest nom.

De veïnats, de'n temps primer, sols hi havia quatre. **Ca's Senyoret**, que és la caseta que es troba a l'altra banda de l'hort. L'habitava Don Jeroni, que hi féu uns jardins sempre carregats de garlandes de roses i de tota casta de flors. Un dels nostres Pares antics, el P. Horrach, li dedicà uns versos, que començaven amb aquestes paraules:

Es Senyoret -és un homonet- molt especial,
està assegudet -a un tabulet- arran d'es portal!

Venia llavors la família de **Ca'n Morey**. El cap de casa era Mestre Guiem, que per espai de molts d'anys fou el Municipal d'aquestes rodalies. Com que era baixet d'estatura, li deien **Es Municipalet**. Els temps perduts feia de trencador de marès dins la seva finca. I com que el pedreny era dolent damunt i bo abaix, ell anà a cercar el bessó, que convertia en bones llivanyes, que li donaven molt de compte. **Les Coves de Ca'n Morey**, són les antigues praderes de Mestre Guiem.

El tercer veïnat era l'Amo'n Pep **Es porrerenc**, que vivie al cap de cantó de la finca -avui Ca'n Cremat- tirant cap al nord. Era la mar de simpàtic i divertit, amb la broma sempre a la boca, més xalest que unes castanyetes i més fresc que unes comes-roges. A més de conrar un poc de terra, que hi tenia, sempre el vèieu amb noves ventrades de porcellets.

El darrer de tots era **Es Vecino** així en foraster, no perquè ell ho fos, sinó perquè, quan tornà de ses Amèriques, i vingué a presentar-se, ens escometé amb aquesta: "Ara serem vecinos . I Es vecino va ser tota la vida.

Ara us ne contaré una, que ve com l'anell al dit,, que ens va passar amb ell, fa un munt d'anys. La nit entre Sant Joan i Sant Guillem, a La Porciúncula, hi solien fer una revetla íntima i familiar, en la que sols hi prenién part dues persones, el P. Carbonell i jo, que portàvem aquest noms respectivament. Un any pujàrem al terrat de la nostra Casa, armats en dos coets disforjos, amb un rabassell com el puny al capdamunt de la canya. Havien sobrat de la revetla de la Mare de Déu dels Angels de l'any anterior. I tenien fortes sospites ferm de que fossin estantissos. H'haviem d'amollar un en honor de Sant Joan i l'altre en el de Santo Guillem.

La nit no podia esse més tranquil·la, tots els grins de la contrada se varen sumar a la nostra festa onomàstica, els estels espurnejaven part damunt els nostres caps, augurant-nos molts d'anys i un munt de ventura. S'acostaven les dotze i encara no ens havíem posar d'acord sobre qui dels dos havia d'aguantar la canya dels dos coets estantissos.... A la fi, a força de cavil·lar, resolguem que seria millor posar-los empinats sobre la respatllera dels bancals, i encendre'ls...! Va ser una idea de campionat! Arromangats i amb més cerimònies que un primatxer de la Seu, i amb el foguer encés, esperàvem que el rellotge sonàs la primera bataiada de mitja nit...! Arribà el momento zero. I calam foc a la metxa d'un coet, que esclatà en un torrent d'espines i de fum, i com a mil dimonis travessà les capes atmosfèriques...! Allò era mai vist! Però la cosa anà tan malament que el coet no tingué altre lloc on anar a explotar que damunt la soll de **Cas Vecino**...! Allò va ser l'apocalipse en petit...! Lamo més assustat que un cuc, i tement un desembar de moros o altra cosa pitjor, pegà bot del llit, s'abraonà a l'escopeta, i en camieta sortí defora, mirà..., cercà..., i trescà tot el corral. Però tot de bades. Sols va trobar el ca, que estava més arrufat que un caragol, davall la grípia del cavall...! El segon coet, es clar, no ens atrevirem a amollar-lo...!

Un altre dia us contarem com es compraren les terres de la nostra finca, per muntar-hi el Col·legi de La Porciúncula.

En Bréssius

S'ARANJASA I EL SEU URBANISME

S'Aranjassa és un dels pobles més antics de Mallorca. En efecte, en temps dels moros ja trobam aquest nucli de població damunt els mapes de l'època. Es lògic que fos així perquè està envoltat de terres bones i de regadiu a la part baixa i es alhora una zona de secà molt pictoresca a la part alta enomenada Es Turó.

A Mallorca s'han creat moltes urbanitzacions. N'hi ha de ben fetes, un llocs adients i han estat un èxit. Però la gran majoria d'urbanitzacions a casa nostra s'han fet sense el corresponent estudi de mercat, en llocs on ningú ha volgut anar a viure, on-ho podem constatar cada dia; l'herba creix dins l'asfalt dels seus carrers, l'infraestructura es deteriora, no tenen serveis en absolut o són molt deficients. Són llocs on fa mal viure fins i tot pels qui tenen tota casta de facilitats especialment el cotxe privat que és imprescindible per anar-hi.

S'Aranjassa, essent una urbanització d'abans del moros, com han dit abans, molt ben situada entre S'Arenal i Sant Jordi, amb una carretera que li done vida, amb un bon conreu al seu entorn i, llocs de feina a pocs quilòmetres -tota la Platja de S'Arenal alhora que a no gaire distància de Ciutat, és un lloc ideal tant per viure-hi permanentment com per passar-hi els caps de setmana. Especialment Es Turó és un lloc que no té res a envejar a cap lloc de Mallorca pel que fa al seu emplaçament com hàbitat per als més exigents.

El poble té una església, una escola, botigues, cafès...Es un poble normal però per mor de la negligència dels qui darremament l'han governat el poble no pot créixer. El casc antic no té més de quatre quarterades amb l'agreuja que el Pla General preveu que la carretera s'eixampli. Només dins dues quarterades del poble és possible avui la construcció legal de vivendes. D'aquesta manera un poble que podria créixer, un poble que com han dit seria ideal per a viure-hi gent de totes les classes socials, es veu aturat i sense possibilitat immediata de créixer.

Existeix, no obstant, una possibilitat, envoltant el casc hi ha una zona de reserva urbana, que està marcada en el plànol amb el número 13, on es pot fer un Pla Parcial, que a continuació es pot urbanitzar. Així dins pocs anys, S'Aranjassa pot ser el poble que desitgen els S'Aratjassers.

L'Associació de veinats de S'Arenal te experiència an aquest assumptes. El Pla Parcial Bellveure de Ses Cadenes ha estat gestionat per la nostra associació. Se tracta que tots els propietaris de la reserva urbana firmin un document demanant a l'Ajuntament de Ciutat la redacció del Pla Parcial.

Aquest pla el fa l'Ajuntament i en el nostre cas, ha estat gratuït, és a dir a compte de l'Ajuntament. A continuació del Pla, cal fer l'urbanització. Això es fa a base de contribucions especials al cent per cent. Es natural que els qui reben el benefici paguin. Cal tenir en compte també que els solars duplicaran el seu valor una vegada el poble estigui urbanitzat. Val la pena posar mans a la feina. Tota la gent de S'Aranjassa hi sortirà guanyant.

EL REI JOAN CARLES

Aquests darrers dies la figura del Rei Joan Carles ha guanyat molts de punts gràcies al reportatge en directe, que es pogué veure arreu d'Europa dels lamentables fets al País Basc, però sobretot al meravellós reportatge que ens oferí la BBC el disabte dia 7 de febrer.

Que el Rei i tota la Reial Familia parlin l'idioma anglès ab la mateixa fluïdesa que l'idioma castellà, diu molt a favor d'un monarca del segle XX. Que el Rei de les Espanyes parli l'idioma català amb la mateixa fluïdesa que el castellà i que tenguin coneixements de l'idioma galleg o de l'idioma basc, diu molt a favor d'un Rei que ho vol esser de tots els espanyols i no només dels castellans.

Els habitants dels Països Catalans ens hem de congratular de tenir un Rei que parla el nostre idioma. Des de el Compromís de Casp, fa cinc-cents anys, cap dels nostres reis havia estat capaç d'enreonar en la nostra llengua. Aixó ho han de tenir en compte els nacionalistes.

El canvi de la dictadura a la democràcia, obra del nostre Rei, i la formació de l'Estat de les Autonomies, també obra del nostre Rei, són qualcom a tenir en compte. E nostre Rei té avui el respecte fins i tot de molts republicans.

El Rei ens dóna la raó, amb els idiomes que empra, als qui sostenim que dins pocs anys a Mallorca i a la resta dels Països Catalans, se parlarà català i que quan sortirem a fora, l'idioma serà l'anglès.

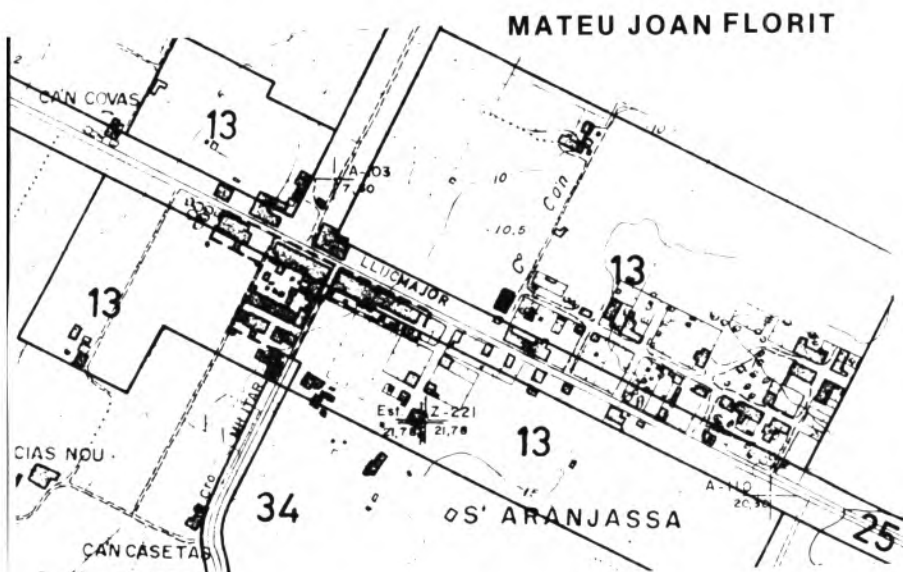
JOAN PERELLO PALMER

CAJA DE AHORROS
Y MONTE DE PIEDAD
DE LAS BALEARES
"SA NOSTRA"

A SU SERVICIO
EN EL ARENAL

Tel. 26 17 63 - 26 09 67

c/. Milán, 39

Quan tendrem aigua y clavagueras a Ses Cadenes?

Quan es pronunciarà l'Agrupació d'hotelers a favor de la independència Municipal de S'Arenal?

Quan tendrem una biblioteca a S'Arenal?

Quan serem capaços d'aprovar el Pla Parcial Bellveure?

Quan ens dirà el Senyor Rector la missa en mallorquí a Ses Cadenes?

Quan s'adonará la gent que la llengua parlada a Mallorca i la llengua parlada al Baix Ampordà és la mateixa llengua?

Quan tendrem ajuntament propi a S'Arena de Mallorca?

Quan assistirà el Senyor Batle de Barri de S'Arenal a les reunions a que es convidat per l'AAVV en vistes a organitzar els carnavals?

Quan acabaran els colonitzadors de Madrid de pensar amb dàrsenes, pantalans i plataformes dins la nostra badia?

¡L'ANY QUE VE SI DEU VOL!

RADIO POPULAR

DILLUNS a les 9
Informació de
S'ARENAL.

DIMARTS a les 13.30
a la Veu dels Pobles.
Informació de
S'ARENAL.

RADIO POPULAR
ES COSA NOSTRA

CARTAS AL DIRECTOR

Suggeriments per a combatre l'atur.

1 Només un treball i un salari per a cada persona.

2 Un lloc de treball per a cada jove que acabi els estudis.

3 Jubilació forçosa per a tothom, des del novest empleat fins al més alt funcionari de l'Estat, en complir els seixanta anys d'edat.

4 Prohibir a les empreses fer hores extra, sense excepció.

5 Una pensió de salari mínim per a tots els ubilats i pensionistes que cobren pensions inferiors a les esmentades.

6 Incloure en el subsidi d'atur tots els qui poden justificar que volen treballar i no troben feina.

7 Vigilar i denunciar tots els qui cobren subsidi d'atur i els jubilats que treballen o fan hores en altres empreses, suspentent-los immediatament del cobrament de subsidis o pensions.

8 També l'Estat vigilar tots els qui cobren més d'una pensió, suspendre'ls les pensions i imposar multes superiors a cinc-cents mil pessetes.

9 Establir als ajuntaments de cada ciutat i poblacions unes bústies de denúncies sobre els beneficiaris del subsidi d'atur i els jubilats que treballen clandestinament, sigui en jornada completa o a hores. I una vegada comprovat pel l'autoritat competent, suspendre'ls el pagament de subsidi o pensió, i imposar fortes multes a les empreses on feien serveis.

10 Fer una gran campanya de col·laboració a les denúncies de tots aquells qui esquiven les lleis i la Constitució.

Jaume C. Vallribera

EL PRESUPOST DE L'ASSOCIACIO DE VEÏNS

Les associacions de veïnats tenen obligació de redactar un presupost cada començament d'any i presentar-lo al Govern Civil. Vet aquí el nostre presupost per l'any 1981:

Edició de la revista	
"S'ARENAL DE MALLORCA"	480.000.-
Festes de Gener	60.000.-
Festes de Carnaval	60.000.-
Festes de l'Estiu	300.000.-
Propaganda	40.000.-
Imprevistos	40.000.-
TOTAL	980.000.-

D'Aquest quasi milió de pessetes, es cobriràn per quotes del soci, unes 160.000 pessetes. La resta sortirà dels anunciants de la revista, la venda de la revista, subvencions de l'Ajuntament de Ciutat i potser també del de Lluçmajor, del Consell de Mallorca, qualche rifa que poguen fer... Són molts de doblers, però els s'Arenalers hem tengut sempre coratge, ens en sortirem.

PUNTS DE VENDA DE LA REVISTA

La revista "S'Arenal de Mallorca", es pot trobar a tots els quioscos, papalleries, al supermercat S'arenal (abans Cop)... a molts de llocs de S'Arenal, Ses Cadenes, Es Pil·lari i Ca'n Pastilla. Només a una papalleria es neguen a vendre-la i, perquè està escrita en la nostra llengua. Esgarrifa pensar que l'amo d'aquesta papereria hagi pogut esser batle de barri de S'Arenal els darrers anys del franquisme. Gent d'aquesta casta, enemics de la nostra llengua i, de la seva perquè ells també

són mallorquins, ens governaven i feien el possible per castellanitzar-nos. Afortunadament la seva era s'ha acabat i esperem que per sempre.

SEGON MARATON PLATGE DE PALMA

A S'Arenal de Mallorca, i gracies a l'entusiasme d'En Josep Penyalver es va fer per segona vegada un maraton olimpic.

Es de destacar que proves d'aquesta mena no es facin a altre lloc de Mallorca. Quaranta dos quilòmetres cent noranta cinc metres és un camí ben llarg i, fou recorregut en dues hores trenta un minuts deu segons pel corredor català de Sant Coloma de Gramenet, Josep Polo Morata. La majoria de nosaltres no ho aconseguirem ni en bicicleta.

La classificació general quedà encapçalada com hem dit p'En Josep Polo i Morata en 2 h, 32, 10, en segona posició Melsion Duràn 2 h, 42, 22, en tercer lloc Josep Provençal, 2 h, 45, 04, en quarta posició Josep Penyalver 2 h, 47, 22, i en cinquè lloc Andreu Mir, 2 h, 47, 52.

Els trofeus, donats per les cases comercials molt valuoses -n'hi va haver per tots els qui aconseguiren arribar en el temps reglamentari- i, la carrera, una prova atlètica que ens agradaria veure periòdicament, una festa pel poble de S'Arenal.

MATEU JOAN i FLORIT

HOTEL BAHIA DE PALMA SNACK BAR "PISCIS"

Obert de les 8 del vespre a les 3 de la matinada.

L'ACTUALITAT POLITICA

La nostra revista era ja a l'impremta quan van tenir lloc els fets del 23 de febrer. La gravetat d'aquest fets ens ha induït a fer les nostres reflexions tot d'una, quan l'actualitat d'una jornada tristement històrica ens té mig trasbalsats. Esperar un mes hauria llevat interès a les nostres reflexions.

Primer de tot hem de constatar que resulta perniciosos per al ciutadà treure importància a actituds i accions clarament anticonstitucionals i antidemocràtiques, com va passar en motiu de l'operació Galaxia. En efecte, el tribunal que va jutjar aquesta operació la va reduir a una simple "charla de cafè". Amb això no feia més que animar els inspiradors de l'operació que continuassin essent traïdors a les institucions democràtiques i al poble. I així ha estat. Per tant, els ciutadans demanem i exigim que aquesta vegada puguem sobre la veritat sense pal·liatius i que els culpables dels fets siguin allunyats definitivament de les institucions democràtiques i de la convivència ciutadana.

No podem creure que la sedició protagonitzada pel tinent coronel Tejero fos l'acció d'un "loco". I això pels següents motius: primer, per la reacció ràpida del capità general Jaime Milans del Bosch, que decretava l'estat d'excepció a la III Regió militar (no oblidem que aquesta regió forma part dels Països Catalans) i havia donat instruccions a les tropes a les cinc de l'horabaixa del dia 23, una hora i mitja abans de la presa del Congrés; segon, l'anunci fet pels mateixos ocupants del Congrés que els diputats i el govern rebria instruccions d'una autoritat militar; finalment, hi ha un motiu de lògica elemental, es a dir, ningú gosarà emprendre una acció com la que dugué a terme Tejero si no està segur de la solidaritat d'altres persones. Una vegada més els ciutadans volem que se'ns digui obertament qui són aquestes persones. Si la sobirania rau en el poble, aquest no pot ser deixat al marge d'uns fets que mos toquen tan de prop.

La premsa ens impedeix d'allargar les nostres reflexions. Per això voldríem fer unes quantes preguntes, que faran reflexionar els lectors de la revista. ¿Qui era l'autoritat militar a què féu referència el portaveu dels ocupants del Congrés? Per què no hi va intervenir? Per què els militars no es van posar tot d'una a les ordres del Rei? Quin paper han jugat en tot això els serveis d'informació de la Guàrdia Civil i de l'Exèrcit? Es que no es va adonar de la preparació del cop d'Estat? Això significa total incompetència. I, si se'n van adonar, ¿per què no van informar a les autoritats que hauríem pogut impedir el cop de mà?, significa irresponsabilitat o complicitat amb els revoltats.

El Sr. Calvo Sotelo deia en l'acte d'investidura que Espanya era democràtica. En part tenia raó. Dic en part, perquè el procés de de-

mocratització no ha arribat a certs indrets de l'exèrcit, de la policia i de la Guardia Civil. Dins aquest estaments viuen encara les tradicions de l'època franquista. Per desgràcia es consideren com un estat dins l'estat, en lloc de considerar-se com a servidors de l'estat on el qui té la paraula és el govern legalment constituït i democràticament elegit.

En fi no ens allargarem més. Creim que a nivell ciutadà hem de treure aquesta conseqüència: mobilitzar-nos per a la defensa de la Constitució, de les nostres llibertats i de la nostra identitat mallorquina (pensau que els revoltats estan a favor d'una unitat capertovetònica d'Espanya. Hem de deixar de somniar en èpoques passades, quan -segons els nostàlgics- tot anava millor. No és així. Llavors tot anava pitjor. No teníem llibertat, i ara en tenim. I ja ho sabem: sense llibertat no hi ha benestar, mentre que amb llibertat tot és possible, enc que els problemes d'ara siguin tan greus. Que hi pensin els nostàlgics. Tot retorn al passat recent seria la ruïna del País, seria situar-nos dins una línia de països del tercer món quan el nostre lloc està dins l'Europa lliure, civilitzada i democràtica. Es vergonyós pensar només en la possibilitat d'un cop d'Estat dins Europa occidental.

Miquel Ambrós i Albertí

SUPERMERCADO **ARENAL**

SUPER OFERTAS

TODO EL MES DE MARZO, 1981

VINO MATEUS ROSÉ 158	HARINA NOMEN 1 KG. 42	Bolsas Basura DIELITE 35
SOBERANO 229	PASTAS GALLO 1/4 26	MISTOL 1 Litro 52
VINO GRAN VERDAD 55	QUELITAS Bolsa 1/2 63	36 PINZAS MADERA 68
FOIE-GRAS Felanitx 1/4 53	MARIA QUELY 1/2 63	PAPEL HIGIENICO CEL 2 Rollos 45
COLA CAO 500 gr. 135	CACAO INSTANTANEO 2 Botes con un coche 229	Limpiacristales KINDER 35
TOMATE PERA PRIETO 1 KG. 40	CARAMELOS SINTOX PARA FUMAR MENOS 23	CHAMPÚ OJEA 1 Litro 59
CERVEZA ROSA BLANCA 1 litro 33	PURE DE PATATAS NOMEN 42	COMPRESAS SERENA 20 unid. 89
ARROZ para PERROS 1 KG. 28	FILETE DE MERLUZA DALVA 400 gr. 137	PAÑAL MOLTEX 5-10 Kg. 189
MERMELADA HERO Frasco 1/2	QUITA GRASA JOHNSON 95	MAYONESA SOLIS Vaso grande 49 Vaso pño. 29
MELOCOTON 80	SUAVIZANTE MIMOSIN 2 Litros 105	ZUMO FRUO 1 Litro 79
FRESA 80		
CIRUELA 80		

POR CADA COMPRA SUPERIOR
A 1.000 Ptas. REGALAMOS:
1 BOTE ZUMO READY
1 MAYONESA SOLIS VASO
1 FOIE-GRAS APIS

TENEMOS PAN PAYÉS

CHARCUTERIA
MORTADELA REVILLA 198 kg.
QUESO BARRA EDAM 450 kg.
QUESO MANCHEGO OVEJA 550 kg.

ATENCION DIETETICOS:
Tenemos todos
los productos de la
CASA SANTIVERI.

IMPREMPTA BAHIA

Carrer Pare Rafel Serra, 21
Tels. 26 27 69 - 26 32 31
S'ARENAL DE MALLORCA